

ЗРІПЛИЙ ПОЧИН МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Рада молодих науковців академії ще не встигла відзначити свої перші річниці, але вже встигла відзначитися творчою активністю та інноваційними починами. З ініціативи голови Ради, кандидата філологічних наук Романа Дубровського розроблена програма "Kremtyts scienc: open air, або Наука в кросівках", яка стартувала науковим семінаром-турпоходом за темою "Національна ідентичність: культурно-історичні, соціальні й економічні виміри". Крім цього, вже відбулася Перша наукова конференція молодих науковців "Litteris et Artibus: нові горизонти", за матеріалами якої опублікований однойменний збірник наукових статей за загальною редакцією голови РМН.

Молоді аналітики ведуть інтелектуальний пошук у природничо-технологічній, гуманітарно-мистецькій і психолого-педагогічній площинах. На природничо-технологічному текстуальному полі переважає природничо-технологічна тематика: екологічна проблематика та її зв'язок із діяльністю соціальних інституцій, відповідальних за збереження здоров'я людини. Не просто актуальну, а тривожну медико-біологічну і соціально-економічну проблему профілактики і боротьби з онкологічними захворюваннями розглядає кандидат сільськогосподарських наук Олена Тригуба. Вона наголошує, що рівень захворюваності та смертність від цих хвороб постійно підвищуються у зв'язку з несприятливою екологічною ситуацією. Магістрантка Наталія Бондарчук звертається до специфічної проблеми функціональної асиметрії півкуль головного мозку. Причому наша дослідниця проектує свої висновки на взаємозв'язок функціональної асиметрії мозку з рівнем інтелектуального розвитку студентів. Зауважимо, що дослідження проводилися на базі нашої академії серед студентів I – III курсів спеціальностей "Біологія" та "Образотворче мистецтво". До екологічної тематики спрямовано дослідницький інтерес магістрантки Віти Тишкової, яка характеризує біоіндикацію як ефективний метод оцінки стану навколишнього середовища, вказує на його переваги над фізико-хімічними методами і зокрема з'ясовує роль рослин-індикаторів у визначенні забруднення довкілля шкідливими речовинами і на цій основі пропонує природоохоронні заходи.

Науковий працівник Національного природного парку "Кременецькі гори" Анжела Красовська, оцінюючи сучасний стан теріофауни Кременецького горбогір'я, наголошує, що до регіонального червоного списку відносяться вісім представників місцевої фауни, які мають низьку та нестабільну чисельність і потребують охорони на регіональному рівні. Працівники Кременецького ботанічного саду Іван Гуцало, Наталія Вівільчук і Роман Кравчук висвітлюють композиційні особливості експозиційної зони ботанічного саду, визначають систематичне положення видів, їх життєву форму та відношення до екологічних факторів і з огляду на це дають рекомендації щодо реконструкції експозицій. Фауна Кременецьких гір стала предметом дослідження магістранта Артема Перескокова. Він зацікавився комахоїдними ссавцями та їх впливом на стан екосистем НПП "Кременецькі гори". На його думку, комахоїдні ссавці регулюють чисельність ентомофауни і цим самим забезпечують рівновагу у природних екосистемах.

У полі гуманітарно-мистецьких пошуків широкий сектор займає літературознавчо-лінгвістична тематика. На перший погляд далеку від молодіжної сфери танатологічну проблематику аналізує голова Ради молодих науковців Роман Дубровський. Це він робить на основі вивчення діалектики життя і смерті у творах Михайла Коцюбинського, в основному зосереджуючись на танатологічних символах і образах як художніх мар-

керах філософського світосприйняття. Висновок науковця по-молодіжному оптимістичний: розуміючи складну взаємодію життя і смерті, треба ставитись до цього з повагою, але без страху і утверджувати свою любов до життя.

Аспірант Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки Ольга Микуляк досліджує ономастичні реалії антропонімів як вербальних культурних маркерів у текстах, акцентує на мовних особливостях, які відображають національно-культурні відмінності, на тісному взаємозв'язку культури і мови. Молодий філолог Ірина Хохрякова висвітлює функційно-семантичні вияви категорії неозначеності в сучасній українській мові, причому вивчає граему власне неозначеності та вторинної неозначеності, аналізує морфологічні засоби їх експлікації. Науковий пошук магістрантки Марії Бешлей здійснюється в пограниччі літератури і музичного мистецтва: її зацікавили жіночі образи поем Тараса Шевченка у творчості українських композиторів-класиків. Дослідниця аналізує жіночі образи поезії Кобзаря і наголошує: образи дівчини, жінки-матері, сестри — це символічне відображення долі України. Не вийшла за межі музикознавства молодий науковець Христина Шорошок: розглянувши низку поширених версій походження терміну "коляда", вона прослідковує його зв'язок з термінами "дух", "корочун" і з різдвяними піснями — церковними колядами. Синтез літературної творчості й історико-краєзнавчих досліджень характеризує молодий кандидат філософських наук Олена Мороз: висвітлюючи грані творчості Гаврила Чернихівського як письменника і як краєзнавця, вона наголошує, що саме

багаторічні краєзнавчі пошуки змусили кременчанина взятися за письменницьке перо, бо якраз художнє слово найпереконливіше демонструє історичну правду.

Закономірно, що найчисельніша група молодих науковців педагогічного ВНЗ працює у психолого-педагогічному дослідницькому секторі. Кандидат педагогічних наук Олександр Омельчук вказує, що поряд із суспільно-гуманітарним, художньо-естетичним, природничо-математичним і спортивним напрямками профільного навчання важливе місце належить технологічному, а тому загальноосвітня підготовка має здійснюватися паралельно з техніко-технологічною, яку слід поєднувати з практичною діяльністю старшокласників на сучасному виробництві. Його колега Віталій Цісарук вважає проблеми освіти України наслідком розбіжностей сучасних систем освіти із запитами суспільства, зокрема економічної сфери нинішнього соціуму, а фон, на якому вони можуть вирішуватися, включає формування єдиного освітнього простору в глобальних масштабах. Мовну і культурну стрижневі складові іншомовної освіти майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей характеризує аспірантка Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка Лілія Овчаренко. Вона підкреслює, що у процесі міжкультурної комунікації відбувається взаємодія з іншомовною культурою, створюються передумови для конструювання комунікативного поля спілкування представників різних культур.

Молодий психолог Юлія Мельник переконана, що становлення особистості в сучасному суспільстві здійснюється під впливом соціальних факторів, серед яких одним із найважливіших є фактор релігійної орієнтації, бо внутрішня позиція особистості стосовно світу формується на основі релігійних цінностей. Фахівці фізичного виховання Микола Божик, Олександр Гурський і Галина Кедрич розробляють методику навчання гімнастичних вправ на основі програмового навчання з використанням комп'ютерних технологій в організації та проведенні практичних занять з гімнастики. Викладач психології Наталія Бабій досліджує процес формування конативного компонента етнопсихологічних уявлень дошкільників під впливом настановлень і стереотипів дорослих і приходить до висновку, що дієвим чинником формування таких уявлень у дітей виступає етнокультурна компетентність батьків, а в конкретному вимірі — залучення дітей до підготовки та проведення родинних святкувань і традиційної обрядовості.

Молодий фахівець дошкільної освіти Оксана Швець висвітлює особливості використання поетичних творів у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ. Важливо, що вона демаркує поняття "професійна підготовка" і "професійно-педагогічна підготовка" як співвідношення загального до часткового. Майстер-клас як сучасна доцільна й ефективна форма навчання студентів народним художнім ремеслом — об'єкт дослідження викладача педагогічного коледжу Сергія Томашівського. Він стверджує, що майстер-клас — не лише оптимальний шлях навчання народним ремеслом, а й можливість зміцнення етногенетичних зв'язків між поколіннями та утвердження національної свідомості.

Пошуковий інтерес магістрантки Віти Пташнюк спрямований на особливості розвитку творчих здібностей школярів засобами народної іграшки, яка здійснює ефективний розвиваючий вплив на особистість дитини. Таке питання молоді дослідниця розглядає у контексті вирішення проблеми організації творчої роботи учнів загальноосвітніх шкіл. У цьому ж напрямі веде науковий пошук її колега Олексій Васюк, який вивчає шляхи розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів технологій засобами техніко-прикладної творчості. За його висновком, рівень науково-технічної підготовки вчителів технологій визначається умовами розвитку їх творчого потенціалу. Трудове навчання залишається об'єктом вивчення і в магістранта Романа Громика: він висвітлює шляхи використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні навичок дослідницької діяльності на уроках трудового навчання. У сфері перетину педагогіки та мистецтва знаходиться дослідницький інтерес магістранта Юрія Маслюка. Він аналізує педагогічну взаємодію як необхідну умову формування естетичних смаків школярів засобами декоративно-ужиткового мистецтва. Причому педагогічна взаємодія ним розглядається

у навчальному та позаурочному форматах і навіть з активним застосуванням інтерактивних технологій навчання.

... Зауважимо, що на титульній сторінці Збірника зафіксовано "Випуск I", а це означає, що почин Ради молодих науковців матиме продовження.

ПОПОВНЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ СКАРБНИЧКИ

Бібліотека методичної літератури образотворчої тематики поповнилась ще одним навчально-методичним посібником, підготовленим нашим фахівцем. Досвідчений педагог, керівник мистецьких гуртів "Палітра" і "Натхнення", викладач педагогічного коледжу нашої академії Тетяна Балбус опублікувала посібник "Художньо-прикладна графіка. Конспекти лекцій і практичні завдання", адресований студентам спеціальності "Образотворче мистецтво", викладачам мистецьких дисциплін і всім, хто цікавиться питаннями художньо-прикладної графіки. Книгу рецензував старший викладач кафедри викладання мистецьких дисциплін нашого ВНЗ, заслужений художник України Євген Удін.

Автор посібника виходить з того, що у системі художньо-естетичного виховання школярів важливе місце належить графічній діяльності. Тим більше, значна частина годин з програми образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі виділяється на теми, пов'язані з графічною діяльністю. Однак навчання основ графічного мистецтва належної уваги не надається. Особливого наголосу потребують практичні аспекти, тобто питання методики художнього навчання основ мистецтва оригінальної графіки, бо художньо-графічна діяльність має свою специфіку, обумовлену творчим характером процесів оволодіння графічними техніками, засобами та прийомами зображення за допомо-

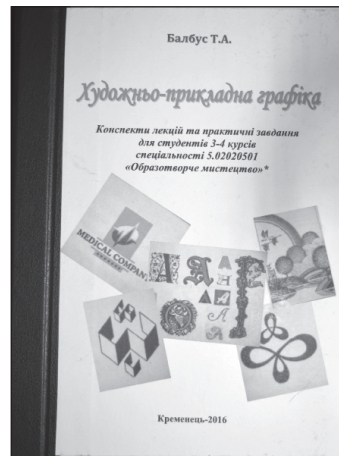
гою комплексу художніх матеріалів та інструментів. У низці наголошується, що керівництво процесом освоєння основ мистецтва графіки потребує від педагога високої художньо-графічної підготовки та методичної майстерності з постійним пошуком нових принципів навчання за умов збереження основ навчання — оволодіння образотворчою графічною грамотою.

У посібнику висвітлюється процес художньо-графічної підготовки вчителів у системі національної педагогічної освіти, і з цього виводяться мета і завдання курсу "Художньо-прикладна графіка". В розділі "Художня графіка" розкриті її науково-теоретичні основи, охарактеризовані матеріали й інструменти графічної діяльності, функції графічних образотворчих засобів, а також графічні техніки та манери. Показані техніки виконання монотипії. Особливо приділена увага художньо-шифтовій графіці: йдеться про етапи її розвитку, про шрифти та художньо-шифтові композиції. Важливе місце відведено книжковій та ілюстративній графіці, зокрема художньо-технічному

оформленню та ілюструванню книг, вказані пізнавальні й естетичні фактори художньо-книжкової графіки, розкрито процеси конструювання та створення макету книги. Актуальні й важливі питання вивчаються у розділі "Художньо-прикладна графіка та її застосування": художньо виразні засоби композиції прикладної графіки, композиційні, художні, технологічні особливості графічної мови плаката, етикетки й упаковки, фірмових і товарних знаків; специфіка створення композиційних емблем і ескісів.

Видання містить 15 тем лабораторних занять, які включають 24 творчих практичних завдання. Також пропонуються завдання для самостійної роботи студентів. В якості практичних рекомендацій викладено методику організації графічної діяльності при виконанні практичних завдань, лабораторних і самостійних робіт.

На завершення книги автор зазначає: "За допомогою мистецтва графіки людина в кожному предметі знаходить його внутрішню красу. Мистецтво приносить людям насолоду, долучає їх до творчості художника".

За матеріалами наукової частини академії